

REFERAT Udvalget for Lokalsamfund og Nærdemokrati - 2022-2025 d. 08-10-2025

Mødedato Onsdag d. 08. oktober 2025 kl. 08:30

Mødested Mailrundsending

Indholdsfortegnelse

Ansøgning til Borgernes Grønne Omstillingspulje fra Grejs lokalråd.....	3
Ansøgning til Borgernes Grønne Omstillingspulje fra Frihedslundens grundejerforening.....	6

Punkt 70: Ansøgning til Borgernes Grønne Omstillingspulje fra Grejs lokalråd

00.16.00-Ø40-75-25

Resumé

Grejs Lokalråd ansøger Borgernes Grønne Omstillingspulje om 27.850 kr. til projektet "Biodiversitet i Grejs".

Projektet bygger videre på et etableret biodiversitetsområde ved Grejs Kulturcenter, hvor målet er at styrke rammerne for at gøre området tilgængeligt og inspirerende for lokale beboere.

Forvaltningen vurderer at projektet falder inden for puljens kriterier og indstiller til støtte med det ansøgte beløb.

Sagsfremstilling

Resumé af det ansøgte projekt:

Grejs Lokalråd ansøger om 27.850 kr. til projektet "Biodiversitet i Grejs". Projektet bygger videre på et biodiversitetsområde ved siden af Grejs Kulturcenter, som blev etableret som en del af de aktiviteter Grejs Lokalråd gennemførte under deres bevilling fra Klimalandsbyprojektet mellem 2021 og 2024.

I 2024 blev biodiversitetsområdet etableret i samarbejde mellem klimagruppen under lokalrådet, kulturcenteret og foreningen Sommerfuglebevægelsen. Det består af en grøft, et vandbassin og forskellige områder designet med forskellige træer, buske og planter til gavn for insekter, fugle og dyreliv samt binding af Co2.

Lokalrådet ønsker nu at færdiggøre rammerne for området og udbrede adgang, kendskab og ejerskab for området blandt de lokale beboere. Samtidig håber de at lokale inspireres af området til handlinger i egen have.

Konkret skal projektet bestå af:

- Forarbejdning af jord ifm. etablering af stier og bro i efteråret 2025.
- Anlægning af en sti omkring i området, der sikrer adgang og samtidig beskyttelse af planter.
- Etablering af en bro over grøften der giver blikfang og bedre adgang til området for gående, barnevogne, rollatorer mfl.
- Arbejdsdag hvor græs og ukrudt klippes ned for at give lys til plantede og såede planter.
- Opsætning af skilt ved området der fortæller om området og dets tilblivelse samt inspirerer til handling i egen have.
- Udbredelse af bogen "Vi kvaser Co2'en i Grejs", der blev udviklet under klimalandsbyprojektets bevilling.
- Indvielse i foråret 2026.

Det er også muligt for Grejs Friskole, som er nabo til området, at bruge det i undervisningen, og besøgende i kulturcentret kan få glæde af at gå en tur i området og måske få lyst til at tage ideen med til deres hjemby.

Vurdering ift. puljens kriterier:

Det vurderes at projektet falder inden for puljens kriterier, der er besluttet af udvalget:

Fællesskab og samarbejde på tværs: Projektet sker på tværs af lokalråd, kulturcenter og foreningen Sommerfuglebevægelsen, og inddrager samtidig lokale beboere igennem en fælles arbejdsdag.

Lokal værdi og almen nytte: Projektet er åbent og tilgængeligt for alle, samt der er et ønske om at invitere Grejs Friskole og Kulturcenteret til at bruge området i undervisnings- og øvrige aktiviteter. Samtidig skal området inspirere beboere og gæster i området til handling i egen have.

Klima: Projektet adresserer klimaplanens indsatser Håndtering af klimaforandringer: Håndtering af regnvand og støtte af biodiversitet samt Undervisning. Projektet har primært fokus på udbredelse og inspiration med afsæt i det etablerede område. Der er gjort overvejelser om at mindske aftryk af etablering af sti og bro i materialevalg og brug af lokale ressourcer og frivillige til etablering.

Nytænkning og inspiration: Projektet har potentiale til at inspirere ikke kun lokale beboere, men også andre lokalsamfund til etablering af fælles grønne områder der kan kombinere fælles aktiviteter og ophold med klimatilpasningshensyn.

Forvaltningen vurderer at det er et relevant projekt, hvis aktiviteter kan bidrage til at højne kvalitet og effekt at det etablerede biodiversitetsområde. Projektet er et godt eksempel på hvordan lokale kræfter kan bidrage til at løfte en indsats. I projektet er det særligt relevant at arbejde med inddragelse og forankring af frivillige omkring området fx med henblik på drift og inspiration til lokal klimahandling samt undersøge mulige synergier med andre lokale aktiviteter i byen såsom friskolens undervisning. Forvaltningen indstiller til støtte med det ansøgte beløb.

Økonomi

Udvalget ansøges om 27.850 kr. Forvaltningen anbefaler, at projektet får støtte med det ansøgte beløb.

Borgernes Grønne Omstillingspulje 2025	Kr.
Sager godkendt i 2024 med henblik på 2025	24.275
Grundejerforeningen Rønnevang - "Grøn omstilling i grundejerforeningen"	24.275
Sager godkendt af forvaltningen i 2025	89.850
Grundejerforeningen Mølleparken - "LAR-løsning til grønt fællesareal"	19.500
Sommerfuglebevægelsen - "Biodiversitet og virksomheder"	20.000
Grejs - "Klimahandledag"	5.350
Jelling Heritage - "Bæredygtigt byggeri: Fra parcelhus til nyt liv!"	20.000
SpisDanmark - "Klima - Sundhed - Lokalt - Velsmag"	15.000
Østerbo - "Fælles plantedage for beboerne"	10.000
Bevillinger på møde 15.01.2025	59.000
Museum Give - "Gamle håndværk og grøn omstilling i Give"	50.000
Klimafokus Vejle - "Hvad skal vi med arealerne?"	9.000
Bevillinger på møde 05.03.2025	-
Det Flyvende Teater - "Skønhedsskolen"	-
Bevillinger på møde 13.08.2025	77.900
Nr. Vilstrup Tennisklub - "Naturen tæt på"	46.900
Børkop Højskole - "Grøn Mobilitet i Børkop"	31.000
Bevillingsforslag på møde 08.10.2025	75.950
Grejs Lokalråd - "Biodiversitet i Grejs"	27.850
Grundejerforeningen Frihedslunden - "Etablering af grønne områder"	48.100
Bevillinger i 2025	326.975

Figur 1: Økonomioversigt for Borgernes Grønne Omstillingspulje i 2025.

Klima og resiliensvurdering

Indsatser i Klimaplanen der adresseres af projektet:

Håndtering af klimaforandringer: Håndtering af regnvand og støtte af biodiversitet samt Undervisning.

Konkrete indsatser for at mindske projektets klimaaftryk er:

Materialevalg: De har valgt læketræ til broen, da dets naturlige indhold af olier gør det holdbart i det danske klima. Dette i modsætning til imprægneret eller malet træ med høj klimapåvirkning. Fundament baseres på lokale kampesten som stemples med jord, for at undgå brug af cement. Ligeledes bruges lokale kræfter til etablering af stier og bro, hvilket mindsker aftryk ved brug af lokale maskiner.

Resiliens i projektet:

Projektet kan bidrage til at styrke lokal sammenhængskraft via inddragelse af lokale frivillige og brug af lokale ressourcer til etablering af projektet. Stedet bidrager desuden som et lokalt mødested.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Udvalget for Lokalsamfund og Nærdemokrati.

Indstilling Teknik- og Miljødirektøren

at projektet får støtte med det ansøgte beløb.

Beslutning

Godkendt.

Punkt 71: Ansøgning til Borgernes Grønne Omstillingspulje fra Frihedslundens grundejerforening

00.16.00-Ø40-67-25

Resumé

Grundejerforeningen Frihedslunden i Jelling ansøger Borgernes Grønne Omstillingspulje om 48.087,72 kr. til projektet “Etablering af grønne områder med biodiversitet og træer til lokal forankring”. Projektet har til formål at skabe mere synlige grønne områder med mindre kontrolleret natur, der kan bidrage til biodiversiteten på deres vej.

Forvaltningen vurderer at projektet falder inden for puljens kriterier og indstiller til støtte med det ansøgte beløb.

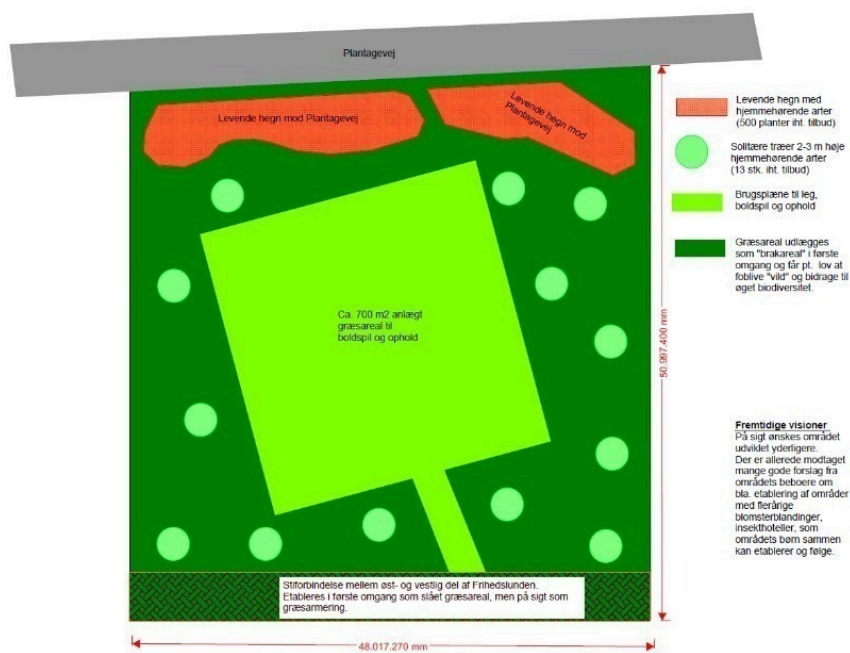
Sagsfremstilling

Resumé af det ansøgte projekt:

Grundejerforeningen Frihedslunden i Jelling ansøger om 48.087,72 kr. til projektet “Etablering af grønne områder med biodiversitet og træer til lokal forankring”. Hertil vil de medfinansiere frivillig arbejdstid og forplejning til en arbejdsweekend.

Projektet har til formål at skabe mere synlige grønne områder med mindre kontrolleret natur, der kan bidrage til biodiversiteten på deres vej. Projektet skal bestå af en række begrønningstiltag på foreningens grønne fællesareal, på ca. 2500 m². Formålet med omlægningen er dels at "øge biodiversiteten og skabe et mere naturligt og grønt miljø" på grundejerforeningens fællesarealer, samtidig med at de ønsker at styrke det lokale fællesskab blandt beboerne, ved at skabe et opholds- og aktivitetsområde for områdets beboere med mulighed for samvær, leg og andre fællesskabsfremmende aktiviteter. Fællesarealet ønskes også på sigt at gøres attraktivt for besøgende udefra, da mange i dag bruger det til gåture og hundeluftning.

Projektet er første etape i en mere langsigtet plan der er besluttet på grundejerforeningens generalforsamling i september 2025. I første etape har en arbejdsgruppe udarbejdet indledende dispositioner for området. Etableringen skal ske i tæt samarbejde med områdets beboere, blandt andet ved at plante træer og levende hegn i fællesskab på en fælles arbejdsdag. Grundejerforeningen har intentioner om selv at investere yderligere i udvikling af området over de kommende år, og tilskuddet vil fungere som en vigtig opstart for projektets realisering.

Figur 1: Oversigtplan med dispositioner for området.

Konkret består projektet af:

- Indkøb af konsulentbistand og planter (500 buske og 13 store træer) fra anlægsgartner med viden om biodiversitet.
- Fælles arbejdsweekend i grundejerforeningen, hvor der plantes træer, buske og etableres ny beplantning i regnvandsbedene.
- Evaluering af projektet med input fra beboere på et bestyrelsesmøde.

Vurdering ift. puljens kriterier:

Det vurderes at projektet falder inden for puljens kriterier, der er besluttet af udvalget:

Fællesskab og samarbejde på tværs: Projektet er godkendt på grundejerforeningens generalforsamling i 2025, og de lokale beboere inddrages i projektet igennem en fælles arbejdsweekend. Der indkøbes hjælp og planter fra en anlægsgartner der kan sikre fagligheden i projektet, og der er dialog med en nabogrundejerforening omkring planer omkring træplantning på tværs af de to grundejerforeninger.

Lokal værdi og almen nytte: Området bruges af mange lokale motionister og hundeluftere i lokalområdet, så det vil kunne være til gavn for andre end de lokale beboere.

Klima: Projektet arbejder med klimaplanens indsatser: Håndtering af klimaforeninger: Støtte til biodiversitet samt Undervisning.

Nytænkning og inspiration: Projektets arbejde med biodiversitet og omlægning af fælles grønne arealer til håndtering af klimaforandringer er ikke i sig selv nytænkende, men er her et eksempel på hvordan en grundejerforening kan komme i gang, og selv bygge videre på indsatsen i egen drift.

Forvaltningen vurderer at projektet har et fint fundament med opbakning og forankring blandt de lokale beboere Projektet er et startskud til en større indsats hvor grundejerforeningen ønsker at bygge videre på den første etape, og projektet kan potentielt brede sig til de omkringliggende grundejerforeninger og skabe samarbejde på tværs. Området er åbent og tilgængeligt for eksterne, men det er vigtigt at det bliver formidlet og signaleret tydeligt at området kan anvendes og at der skabes en formidling af de typer biodiversitetstiltag der gennemføres og hvordan det kan inspirere andre. Det vil ligeledes være relevant at række ud til andre lokale i Jelling og invitere dem til at følge og blive inspireret af projektet så det kan komme flere til gavn.

Forvaltningen indstiller til støtte med det ansøgte beløb.

Økonomi

Udvalget ansøges om 48.087,72 kr. Forvaltningen anbefaler, at projektet får støtte med det ansøgte beløb, rundet op til 48.100 kr.

Borgernes Grønne Omstillingspulje 2025	Kr.
Sager godkendt i 2024 med henblik på 2025	24.275
Grundejerforeningen Rønnevang - "Grøn omstilling i grundejerforeningen"	24.275
Sager godkendt af forvaltningen i 2025	89.850
Grundejerforeningen Mølleparken - "LAR-løsning til grønt fællesareal"	19.500
Sommerfuglebevægelsen - "Biodiversitet og virksomheder"	20.000
Grejs - "Klimahandledag"	5.350
Jelling Heritage - "Bæredygtigt byggeri: Fra parcelhus til nyt liv!"	20.000
SpisDanmark - "Klima - Sundhed - Lokalt - Velsmag"	15.000
Østerbo - "Fælles plantedage for beboerne"	10.000
Bevillinger på møde 15.01.2025	59.000
Museum Give - "Gamle håndværk og grøn omstilling i Give"	50.000
Klimafokus Vejle - "Hvad skal vi med arealerne?"	9.000
Bevillinger på møde 05.03.2025	-
Det Flyvende Teater - "Skønhedsskolen"	-
Bevillinger på møde 13.08.2025	77.900
Nr. Vilstrup Tennisklub - "Naturen tæt på"	46.900
Børkop Højskole - "Grøn Mobilitet i Børkop"	31.000
Bevillingsforslag på møde 08.10.2025	75.950
Grejs Lokalråd - "Biodiversitet i Grejs"	27.850
Grundejerforeningen Frihedslunden - "Etablering af grønne områder"	48.100
Bevillinger i 2025	326.975

Figur 2: Økonomioversigt for Borgernes Grønne Omstillingspulje i 2025.

Klima og resiliensvurdering

Indsatser i Klimaplanen der adresseres af projektet: Håndtering af klimaforandringer: Støtte til biodiversitet og Undervisning.

Konkrete indsatser for at mindske projektets klimaaftryk er: Der er fokus på valg af hjemmehørende planter (buske og træer) der kan bidrage til optag af CO₂.

Resiliens i projektet: Det er en relativt nyopstartet grundejerforening, og et fælles projekt der inddrager de lokale beboere i fælles mål og handlinger som på projektets arbejdsweekend kan bidrage positivt til et lokalt fællesskab og dermed styrket resiliens.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Udvalget for Lokalsamfund og Nærdemokrati.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren

at projektet får støtte med det ansøgte beløb.

Beslutning

Godkendt.